NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2052 NỘI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 21 JANVIER 1924

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Tonkin, Annam, Cochinchine, Cambodge, Laos	Toute l'Indochine	Chine, Siam, Japon	Europe, Amérique, Afrique	Philippines, Indes Anglaises	Hongkong, Shanghai, Singapour	Russie
Một năm	6$00	6$00	6$30	6$30	6$60	12$00	
Các tỉnh và các công sở	»	6.00	8.00	8.00	9.00	»	
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00	
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N. 1986

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion . . . . . 0$30 la c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$12 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

DƯ-LUẬN

Dư-luận là gì? là cái lời bình-phẩm, cái tiếng khen chê, cái ý-kiến đa số của công-chúng. Từ xưa đến nay, ở nước nào, ở dân-tộc nào, dư luận vẫn có một cái thế-lực rất mạnh; ở về thời-đại quan-chủ, ông vua có cái quyền chuyên chế độc đoán, muốn làm gì thì làm, cũng còn phải mưu với khanh-sĩ, mưu đến cả thứ-nhân, dùng một người phải cả nước đều nói là hiền mới dám dùng, giết một người phải cả nước đều nói là đáng giết mới dám giết, xuất chinh thì lệnh, cải tổ cũng đều theo dư-luận làm phương-châm; ở những nước chính-thể lập-hiến, chính-thể cộng-hòa thì dư-luận chính là cái chủ-quyền độc nhất vô nhị ở trong nước, bất kỳ việc gì cũng phải theo về số nhiều dân ý; ấy là nói về đường chính-trị, cái đại-quyền chính-trị là ở triều-đình ở chính-phủ mà dư-luận cũng còn có cái thế-lực vô hình thao túng định đoạt được như thế; đến về đường phong-tục, về đương xã-hội thì dư-luận lại càng có cái thế-lực trực tiếp hơn, muốn khu-khiến đi đằng nào mà chẳng được, muốn xoay xóa ra mặt nào mà chẳng theo. Không nói đâu xa, chính ngay như ở nước ta, về đời Trần, dư-luận trọng nước lấy võ-công làm trọng thì cả nước đều đua đuổi về cái nghề cung đao, đến sau dư-luận quay ra khinh võ trọng văn thì cả nước lại đều nong-nả về chốn đàn văn trận bút; về đời Lý, Trần, dư-luận tôn-sùng phật-giáo thì vương công cũng có người thế phát, khanh tướng cũng có bậc xuất gia, đến sau dư-luận quay ra bài phật chuộng nho thì trai cày thợ cấy cũng đều kính lễ ông Khổng ông Mạnh, dân bà trẻ con cũng đều bập bẹ chữ nhân chữ hiếu; tinh-mệnh thì ai chẳng trọng mà vì dư-luận qui trung-nghĩa, có người đành mắng giặc mà chịu chết, cứu chúa mà liều mình; tiền của thì ai là chẳng ham mà vì dư-luận qui thanh-liêm, có người quyết trả lụa lúc đêm khuya, tặng vàng trong chỗ kín; ấy dư-luận có cái thế-lực chuyển-di được lòng người, thay đổi được khí-tập, làm cho người ta bỏ cả tính-mệnh, quên cả tiền của mà theo cả về một cái xu-hướng chung như thế.

Cho nên trong một nước, trong một dân-tộc, dư-luận mà chính-đáng thì đạo-đức tiến, phong-tục tốt, nhân tài nhiều mà xã-hội trở nên thịnh-vượng; dư-luận mà không chính-đáng thì đạo-đức lùi, phong-tục xấu, nhân-tài kém mà xã-hội không khỏi suy đồi: dư-luận có quan-hệ với một nước một dân thật không phải nhỏ vậy.

Nay ta thử xét cái dư-luận của nước mình dân mình bây giờ thế nào? Cái chủ-nghĩa kim tiền một ngày một thịnh hành, có tiền là hay, không tiền là dở; luồn-lối mà kiếm được ra tiền cũng cho là giỏi; lường gạt mà có được nhiều tiền cũng gọi là khôn; người có danh tiếng trong xã-hội không cứ là người có đức lớn tài cao, mà cốt phải có cái hầu bao cho thật nặng; người có thế-diện trong trường giao-thiệp không cứ là người có phẩm-vọng công-nghiệp mà cốt phải có cái bộ cánh cho thật sang; xưa kia đối với kẻ bất hiếu bất mục thì tha-hồ mà nhiếc-móc chê-bai mà bảy giờ con không nhìn bố, em không kính anh là sự thường, không ai bình luận đến; xưa kia đối với kẻ giảng giỏ giang-hồ thì tha-hồ mà chê điều khinh bỉ mà bây giờ ngõ liều tường hoa, trong dâu trên bộc là câu chuyện không ai cười nói ai; đạo đức mà làm gì, tin-nghĩa mà làm gì, liêm-sỉ mà làm gì, người hèn nhất là người trong túi không xu, thành thực lắm lại mang tiếng dại khờ, thanh cao nhiều chỉ deo lên gần ở. Ấy chính vì cái dư-luận không chính-đáng như thế mà phong-hóa ngày một suy đồi, cương-thường ngày một điên đảo, suốt cả nước quay cuồng rối-rít, lo sùng phụng có một vị thần tiền, không đoái gì đến lương-tâm, không kể gì đến danh-dự, dù lừa mà tự-cao là giỏi, làm dì mà tự-dắc là vinh, lừa thầy phản bạn cũng không kiêng, ăn gian nói dối cũng không xấu, cái danh-giá ở đời chỉ có đồng tiền mà mua chuộc được hết thì ai còn chịu cố công sức mà giữ-gìn phẩm hạnh cho đứng-đắn, chau-dồi tài học cho giỏi dang, trách sao nhân-tài chẳng hiếm- hoi, học-thuật chẳng suy sút, bao nhiêu những nỗi chướng tai ngược mắt mà người thức-giả lấy làm phàn-nàn than-thở về cái hiểm tường ở trong xã-hội ta sau này đều là cái dư-luận không chính-đáng tạo thành ra cả.

Nay muốn vãn hồi cái phong-tục của ta, bỏ cứu cái xã-hội của ta lại, thì làm thế nào? Tây-nho có câu rằng: dư-luận là mẹ của người anh-hùng, muốn có được người anh-hùng như thế nào phải gây ra có cái dư-luận như thế trước. Ta cũng xin nói dư-luận là mẹ của phong-tục của xã-hội; muốn có được phong-tục hay xã-hội hay phải gây ra có cái dư-luận chính đáng trước đã mới được. Gây ra cái dư-luận ấy là chức trách của các nhà sĩ-phu. Cái dư-luận không chính-đáng của người mình bây giờ đã trần-trụa hầu như ngọn nước vỡ đê, mong rằng các nhà sĩ-phu ta mau mau đem hết cái sức cột đá giữa dòng, gây lấy cái dư-luận chính đáng mà văn-hồi cho phong-tục ta, bỏ-cứu cho xã-hội ta thì may lắm.

T.

HAI TÀU BAY TRUYỀN DẦU XĂNG CHO NHAU Ở GIỮA TRỜI

Mới đây hai nhà phi-hành nước Pháp là đại-úy Weiss và thiếu-úy Vancaudenberghe đương bay ở giữa trời mà truyền dầu xăng ở tàu nọ sang tàu kia, công việc được thập phần hoàn-hảo.

Hai máy bay bay cao độ 3.000 mètres. Khi bay đến trên nóc thành Paris, thì đại-úy Weiss thảo cái ống dầu xăng trong tàu của mình ra mà buông xuống, rồi ghìm máy cho tàu bay từ từ, trong ấy Vancaudenberghe lần bay xuống dưới gầm máy bay của đại-úy. Trong khi ấy viên đội Vezin, ngồi trong máy bay của trung-úy, nắm được cái ống dầu xăng, thảo cái vòi ra cho dầu truyền sang. Hai máy bay nối với nhau trong năm phút đồng hồ như thế thì dầu xăng truyền xong từ tàu nọ sang tàu kia.

Hai phi-hành gia Pháp truyền dầu xong, trở về trường bay Bourget, được thiên-hạ hoan hô. Việc truyền dầu ở giữa trời như thế, người Hoa-kỳ làm được trước tiên, đến nay người Pháp cũng lại làm được.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 19 Janvier 1924

Tại Thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện bỏ phiếu tỏ lòng tin cậy cái chánh-sách ngoại giao của tòa nội-các, số phiếu tỏ lòng tin cậy là 446, còn số phiếu phản đối chỉ có 122.

Tại hội-đồng Tài-chính

Hội-đồng Tài-chính ưng chuẩn nhiều phương-sách của quan Poincaré dự định để bổ cứu hiện tình tài-chính.

Paris, ngày 20 Janvier 1924

Việc nước Đức

Ở Hamboarg, có người ném bóm vào đám biểu tình ái-quốc, 18 người bị thương.

Ở Dusseldorf vẫn được yên tĩnh, duy có ở phần Cologne về quyền nước Anh, là có việc náo-động, thì linh Anh đã giẹp yên.

Việc nước Anh

Thợ thuyền hỏa-xa bắt đầu đình công lúc nửa đêm mới rồi.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 19 và 20 Janvier 1924

Tại hội-đồng Tài-chính của Thứ-dân nghị-viện

Hội-đồng Tài-chính của Thứ-dân nghị-viện ưng chuẩn mọi khoản của chánh-phủ khởi-nghị về việc tài-chính.

Anh với Pháp Bỉ

Nước Anh không ưng giao cho sở quản-lý Pháp Bỉ thu lợi về đường hỏa-xa trong miền về quyền nước Anh, thì sở quản-lý đem xe cho chạy thêm về các đường khác.

Tại hội đồng Giám-định

Các tiểu ban của hội-đồng Giám-định thứ nhất đương soạn các câu hỏi để ngày thứ hai này hỏi M. Schacht là tổng-trưởng nhà quốc-hội ngân-hàng, về cái hiện tình tài-chính nước Đức, và về việc đặt một nhà ngân-hàng phát-hành kim-phiếu.

Hội-đồng Giám định thứ hai coi về việc tra xét tiền bạc của người Đức

Kỳ ở ngoại-quốc đến thứ hai này sẽ đặt.

Nước Nga với nước Pháp

Theo như điện-tín của nước Nga, thì nghe đâu hội-đồng Xô-viết tại bộ Ngoại-giao quyết nghị không dự cuộc Hội-chợ Lyon, song viên ủy-viên quốc dân về bộ Thương-mại đã thuê một vi riêng tại Hội-chợ.

Tại nhà Pháp-quốc ngân-hàng

Trong tuần lễ mới rồi, số tiền của tư-gia đem ký tại nhà Pháp-quốc ngân-hàng hơn ba trăm mười ba triệu và số tiền của nhà-nước giả nợ nhà ngân-hàng được một trăm triệu. Người vay tiền của nhà ngân-hàng đem giả vào được bốn mươi chín triệu ba trăm chín mươi một nghìn quan. Một p ần cũng vì nhà ngân-hàng thu vào được nhiều tiền như thế nên đã giảm số giấy bạc lưu-hành đi bốn trăm chín mươi tư triệu quan.

Việc nước Đức

Tin Dusseldorf. — Phần nhiều các xưởng trong hạt sông Rhur lại làm việc, thợ thuyền không yêu cầu làm việc tám giờ như trước nữa.

Việc rối loạn trong hạt sông Rhur mới rồi là do các đại-biểu của chánh-phủ Xô-viết gây nên.

Đầu tuần lễ mới đây, các quan trù-binh đã ký giao-ước với hai công ty giang hàng ở dất Rhénanie về việc chở than. Hiện đương điều-đình để lập giao-ước với một công-ty khác, mà số tàu được một nửa số tàu thuyền tổng-cộng ở Rhénanie.

Từ ngày 21 đến ngày 31 décembre, số than của Đức nộp được 235.800 tấn. Trong mười ngày hôm trước được có 185.000 tấn. Cứ theo như chương-trình của hội-đồng Bồi-thường, thì mỗi tháng nước Đức phải nộp cho nước Pháp và quận Luxembourg 1 250 00 tấn, nhưng trong năm 1922, mỗi tháng nước Đức nộp được có 1.060.000 tấn.

Tin Trung-hoa

Ngày 12 Janvier 1924

Ngô-bội-Phu đối với việc tổ-chức nội-các

Ngô-bội-Phu đánh giây thép về Hảo-kinh, nói rằng mình đối với việc tổ-chức nội các, trước sau vẫn cứ một mực thinh lặng.

Thứ-dân viện khai hội

Ngày 3 Janvier thứ-dân viện khai-hội đảng phái Ngô (Ngô-cảnh-Liêm) và đảng đảo Ngô lại cãi cọ nhau một lúc lâu rồi tan cả, không có kết quả gì.

Việc kim phật-lang

Công-sứ nước Pháp tư sang ngoại giao bộ nói rằng đối với kim phật-lăng chánh-phủ Pháp rất là chú ý và cho là một việc giao-thiệp rất quan trọng.

Tôn-bảo-Kỳ cử Nhan-huệ-Khánh

Tôn-bảo-Kỳ cử Nhan-huệ-Khánh chủ trương việc tổ-chức Nội các, mà tự mình xin nhận cái trách nhiệm liên hợp các tỉnh.

Tào-Côn đánh giây thép cho Tề-nhiếp-Nguyên và Tôn-truyền-Phương

Tào-Côn đánh giây thép cho Tề-nhiếp-Nguyên (Giang-tô), nói rằng nghe dân gian tiếng phao đồn nhiều lắm, xin giữ toàn bộ cõi, đừng gây ra họa chiến tranh, cho dân sự được yên. Lại một cái giây thép nữa đánh cho Tôn-truyền-Phương (Phúc-kiến), đại ý cũng nói như thế.

Bọn Uông-đại-Nhiếp chủ-trì cuộc hòa-bình

Bọn Uông-đại-Nhiếp đánh giây thép khuyên Tề-nhiếp-Nguyên, và Lư-vĩnh-Tường bảo thủ hòa bình, có câu rằng: ham dụng binh là việc không hay, gây chiến họa là người có tội.

Vương-trọng-Lương liên hợp nghị-viên 5 tỉnh

Vương-trọng-Lương đánh giây thép cho nghị-viên tỉnh Giang-tô, tỉnh Chiết-giang, tỉnh An-huy, tỉnh Giang-tây và tỉnh Phúc-kiến, muốn cùng liên hợp để giữ toàn bộ cõi cho nhân dân được yên.

Phái Thiên-tân và phái Trực-lệ tỏ ý quyết liệt

Cao-lăng-Uất, Ngô-dục-Lân, Vương dục-Chi và Lưu-mộng-Canh đều xin từ chức, phái Thiên-tân và phái Trực-lệ cãi cọ quyết liệt lại càng rõ.

Việc bảo hộ thiết lộ

Các nước đối việc bảo-hộ thiết lộ, đều có ý bất bình, Tào-Côn dận Ngô-dục-Liên hiệp nghị với Dương-tại-Lễ trù nghĩ phương-pháp cho mau.

Tin Quảng-đông

Bách-văn-Uất ở Thượng-hải sang Quảng-đông, vào yết kiến Tôn-Văn, bàn định phương-pháp dụng binh. Bách đã nhận chức Âu-huy thảo tặc quân tổng tư lệnh.

Trương-tác-Lâm lại sai đại-biểu sang Quảng-đông

Trương-tác-Lâm (Phụng-thiên) lại sai Hà-tác-Minh và Trác canh-Đình sang Quảng-đông, tỏ ý giúp lên quân về việc đánh Bắc kinh.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Phân biệt các sắc

(Tiếp theo)

Bảy sắc ấy tên chữ Tàu cũng đã dịch ra rõ ràng lắm, là : « Tử, Lam, Thanh, Lục, Hoàng, Đăng, Xích ».

Đăng là quả chanh ; một chữ « orangé » mà Tàu dịch ra « màu da chanh », ta dịch ra « màu da cam », tưởng đều dùng nghĩa cả. Còn chữ « Lam » là chàm « màu chàm », so với chữ Pháp « Indigo » cắt nghĩa : « Matière colorante fournie par l'indigotier et qui sert à teindre en bleu » là : (sắc liệu của cây chàm sinh ra, dùng để mà nhuộm màu xanh » ; so với câu chữ nho « Thanh xuất ư lam, nhi thắng ư lam » là : (sắc xanh nguyên ở trong chàm ra, mà lại thắm hơn chàm). Như thế thì « xanh » tức là « Bleu », tức là « Thanh » ; ta đã sẵn có một tiếng phân minh, chắc chắn, thì còn phải đi mượn thêm một tiếng nữa làm chi, chẳng những là thừa mà lại còn sợ nỗi lẫn lộn khó bề phân biện nữa, nên tôi muốn đem bỏ hẳn cái chữ « Lơ » ấy đi.

Tôi còn nhớ hồi ba mươi năm về trước, là buổi nước ta mới tập nhiễm cái tục hồ ủi (giặt là) quần áo theo cách Âu tây, mà quái sao cái tiếng « Lơ » ấy cũng đã có người dùng rồi, nhưng mà chỉ mới nghe các cậu bồi dùng thôi ; vì bởi hai người cãi nhau về câu chuyện « hồ lơ » với « hồ-dương-định », tranh luận phân vân xuýt đến nỗi sinh sự, nên tôi vẫn hằng lưu ý đến luôn. Nhân đây, tôi xin giải nghĩa tại làm sao mà nước ta lại có tiếng « Dương-định ». Nguyên lúc bấy giờ những Âu-hóa mới tải qua bán ở cõi Á-đông, đều nói theo đường hải ngoại trùng dương mà đến, cho nên người Tàu thường hay đặt tên các hóa hạng có chữ « Dương » đứng đầu ; rồi hễ vật gì bên nước ta không có, thì ta cũng bắt chước theo tiếng chữ của họ đặt mà dùng cho tiện ; « Dương-định » tức là chất thanh-định, (bột xanh) ở ngoại-dương đem vào, hoặc giả dịch theo chữ Pháp « Bleu d'outre mer » thì lại càng đúng nghĩa lắm. Những người không biết tiếng Pháp thì hay gọi thứ bột xanh ấy bằng « Dương-định », còn những người hơi biết bẹ « cái xi-xà » một đôi chút thì lại dùng tiếng « Lơ », mà muốn nói cho đúng nữa, thì các cậu lại thêm vào một tiếng « Lập ».

Cái tiếng « Lơ » mà sở-dĩ ngày nay các thầy giáo đã dùng đến đó, chắc có lẽ đã nhập-tịch An-nam từ lúc bấy giờ ; trong văn học-giới bây giờ có muốn dùng nữa hay là không, xin các ngài hữu tâm với quốc-văn ta phân đoán, và chuẩn định lại cho minh bạch.

Tôi đã nói rằng tiếng Việt-Nam ta về cái môn-loại « Thể sắc » hiện nay giàu có lắm, vậy tôi xin kể liệt ra sau này, mà chắc rằng còn đương thiếu nhiều lắm, mong nhờ các ngài đã từng lưu tâm chú ý đến mục Điển-tra này sẽ tăng bổ vào cho, thì thực là may lắm.

Tôi có phân ra từng bộ thuộc về sắc nào, nhưng chắc rằng còn đương sai nhiều lắm, xin các ngài sửa lại cho.

Thuộc về sắc xanh :

Lam, thanh-lam, lão-lam, thiên-thanh, hoặc là da trời, trứng-sáo, bích hay là biếc, tuyết thanh.

Thuộc về sắc lục :

Quan-lục, ngại, tây-lục hay là phỉ-thúy, cánh-trà, hoa-lý, lát-gừng, trà-thanh, (ba sắc này cũng gần giống nhau), nguyệt-bạch, hỏ-thủy, lá cam, da cam, canh cam, ấp lục hay là cỏ vịt.

Thuộc về sắc đỏ :

Hồng, hồng-đào hay là hồng-điều, hồng đơn, cánh-sen, tường-vi, yên-chi, Bum, bông vông, tuyết hồng.

Thuộc về sắc vàng :

Hoàng-bá, hoàng-anh hay là vàng-anh, nghệ, đành-dành, hỏa-hoàng, hoa-hiên, cỏ đồng.

Thuộc về sắc tím :

Tử-vi, tím-thau, tử-đơn hay là tử-đằng, cánh-kiến, hoa-cà, tía.

Thuộc về sắc đen :

Thâm, huyền, hay là tam-giang.

Còn nhiều sắc khó phân được thuộc về màu nào như : nâu, đà, đà, mắt cua, hung hung, hùn hùn, cháo lòng, iem, iuốc, xám, tro.

(Còn nữa) Phụng-Đình Tourane

Mấy câu chuyện huyền-bí

Người mình thường thấy nhiều người nói đến chuyện ma, người thì bảo có, kẻ thì bảo không, nhưng chưa ai chịu để tâm kê-cứu cái việc huyền bí ấy bao giờ.

Ít lâu nay các nhà bác-sĩ Âu-châu lấm nhà dụng tâm kê-cứu cái vấn-đề ấy. Một vị thiên-văn học trứ danh nước Pháp là M. Emile Flammarion từ năm 1801 đến giờ hăng kê-cứu về các vấn-đề hư linh có nói :

Trong vũ-trụ có những động-lực huyền bí, có trí-tuệ hẳn hoi mà trong khi xúc tiếp với loài người thì có một cái chỉ ý nhất định. Các động lực ấy thế nào, ta chưa lý đoán được. Nhưng ta chớ có nên thấy thế mà bảo là không có đâu. Xưa nay biết bao nhà đại-học thức, đại tư-tưởng thấy điều mình không hiểu, mà cho là không có, sau thành ra lầm to. Đại khái như việc nhà đại hóa-học Lavoisier không tin rằng có vẫn-thạch, như việc thiên-hạ nhạo-báng những người phát-minh ra tàu thủy, xe-lửa vân vân, có phải sau mới biết rằng lầm không.

Bác-sĩ có thu-thập cả thảy được 5.600 việc đích-xác, về những chuyện nhà cửa bị ma quỉ ám ảnh, để soạn một quyển sách nay mai xuất bản. Sau đây trích lục mấy chuyện :

1° Năm 1849 báo *Gazette des Tribunaux* có đăng tin rằng ở thành Paris phố des Noyers, gần nhà đại-học Sorbonne có một cái nhà, không có người ở, đêm nào cũng thấy ở đâu ném gạch, vôi, đá đến như mưa. Những chất ném đến ấy nặng, mà lại nếm ở xa đến, xét ra tay người không sao ném nổi. Nhà đóng cửa chớp, mà gạch đá ném đến, lại chui qua khe chớp mà lọt vào trong nhà. Linh cảnh-sát cùng thiên-hạ rình mò canh giữ rất cẩn mật, mà cũng không sao ngăn ngừa, tìm xét được. Mãi đến khi cái nhà ấy phá đi, mới thôi không thấy ném nữa.

2° Tháng octobre năm 1873, trong một cái lâu ở quận Calvados, có một thầy tu ở, bỗng dưng cứ nửa đêm có tiếng rầm-rĩ, đồ đạc xoay chuyển cả đi có khi thấy nhà cửa lay chuyển hẳn đi, có khi thấy một quả quần lớn

nhảy từ trên gác xuống, - hết bực thang nọ đến bực thang kia. Người ta nghĩ rằng có kẻ tình nghịch, bèn mắc dây ở thang để đánh bẫy, nhưng đến đêm hôm quân vẫn lần mà không hề chuyển động đến dây, có khi lại thấy tiếng chạy thình-thình. Một hôm đương lúc gió bão nghe thấy tiếng kêu rất dài, như tiếng một người đàu bà bị ai giết, rồi lại nghe thấy ở ngoài đường có tiếng từ hòa. Một hôm vào lúc bốn giờ chiều, khi thầy tu làm lễ ở nhà thờ, trong buồng đóng cửa mà nghe thấy tiếng sắt kêu leng keng. Lúc mở cửa ra thì thấy giế đồ lổng chổng, và lại có một cái để lên trên bàn. Ở lầu có nuôi chó rất rữ, mà trong khi ấy chó cứ nằm yên một xó, sợ hãi run như cầy sấy.

3° Năm 1895, trong quận Corrèze (xã Objat) cái trại Constantinie bị ma quỉ ám-ảnh một cách rất là lạ lùng. Khi thì tuông rượu trong hầm tự nhiên lăn lông lốc, khi thì một chén cà-phê đầy đương để chỗ này thấy đem ra chỗ khác mà cà-phê chẳng thấy sóng một giọt nào ra ngoài; khi thì tường vách bị dấm thình thình, khi thì bát-đĩa bỗng dưng vỡ loảng xoảng. Khi thì một tờ báo để trên bàn, máu tươi ở đâu rơi xuống từng giọt. Lại có khi người nhà đương ngồi bỗng trông thấy cái chổi, cái chai, hoặc nắp liền tự nhiên chạy chỗ nay ra chỗ khác. Có khi trong buồng thấy khói bốc ra, người nhà trưởng chạy chạy đến chẳng thấy lửa đâu cả, chỉ thấy đám khói quay vào cái giường rồi biến đi.

4° Năm 1919, M. Homen Christo lúc bấy giờ học luật ở trường Đại-học Bồ-đào-nha, vì không tuân lệnh của bộ học-chính phải đuổi, bèn đến thuê một cái nhà nhỏ ở Comeada ở với vợ, một đứa con bé, và hai đứa đầy tớ gái. Cái nhà ông thuê ở xứ ấy ai cũng bảo là bị ma-quỉ ám ảnh không ở được. Tám hôm sau khi ông đến ở, vào lúc một giờ sáng bỗng thấy tiếng rùm rĩ, cửa kính cửa chớp hết mở ra lại đóng vào, rồi lại thấy tiếng cười sằng sặc. Từ hôm ấy trở đi tối nào cũng vậy. Ông đi trình sở cảnh-sát. Linh cảnh-sát đến canh nhà hộ, thì không thấy ai đến gần, mà bị đánh đập rất đau, đến nỗi về sau một người sợ quá thành điên. Một hôm M. Homem Christo đương trèo thang, bị một cái tay vô hình một cái rất đau. Hôm khác vợ ông đang ngồi thấy một cái tay vô hình kéo chân đau lắm, sợ quá đến nỗi ngất người đi. Đứa con ông đương nằm trong trông, bỗng thấy mang vào những đồ ăn, lột quần áo ra đặt trên một cái bàn, mà cửa buồng vẫn thấy đóng kín. Sau ông phải dọn nhà đi ở chỗ khác không dám ở nữa.

MỘT VỊ ĐẠI-SỨ ĐÀN BÀ THỨ NHẤT Ở TRONG THẾ-GIỚI

Bà Alexandra Kollontay nước Nga được chánh-phủ Nga ủy-nhiệm làm đại-sứ ở nước Na-uy là một người đàn bà làm đại-sứ thứ nhất ở trong thế-giới. Trong hội chấp-hành ủy-viên đảng Cộng-sản nước Nga có một mình bà này là đàn bà, khoảng năm 1917 đến năm 1918 đã làm bộ trưởng bộ Công-chúng trị-an, sau năm 1918, có đứng tổ bợp một cái đoàn-thể đàn bà trong nước, hoạt-động lạ thường, đến tháng mười năm 1922 thì đi nhận chức ấy. Đương lúc nước Nga chưa cách mệnh bà là một người chính-trị-phạm có tiếng, bốn bà ở các nước Âu-châu đến hơn chín năm, tiếng Anh, tiếng Pháp, tiếng Đức đều thông thạo cả.

Cuộc thi thơ

Của Hoàn-xuy-Quân tổ-chức

MDLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu còn ghi với núi sông.
Sóng dậy sông Thù reo nước Nhị,
Bóng râm chồi hạnh tỏa non Nùng.
Mưa Âu gió Á hương thơm ngát,
Nước biếc non xanh lửa vẫn nồng.
Nền nếp ngày xưa là thế thế,
Ai ơi bề học gắng ra công.

MDLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu nền xưa luống chạnh lòng.
Vai gốc xanh um luồng gió thổi,
Bốn tường quanh vắng lớp mây phong.
Tang-thương thay đổi màu phong-[cảnh,
Tuế-nguyệt còn ghi vẻ núi sông.
Hỏi khách chương-đài ai đó tá,
Vài lời châu ngọc ngỏ nhau cùng.

Nguyễn-chu-Giương
Làng Sài-đồng, Bắc-ninh

MDLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ trang-nghiêm thánh đạo sùng.
Đàn hạnh cỏ hoa thơm bến Nhị,
Rừng nho hương khói ngát non Nùng.
Nền xưa phong-hóa gương còn tỏ,
Dấu cũ y-quan lối vẫn thông.
Ví hẳn lòng trời văn chửa mất,
Cung-tường muôn kiếp vững non [sông.

Nguyễn-duyệt-Khanh, Cao-bằng

MDLXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sao gác khuê-văn hội mấy trùng.
Bể Lý rộng lên hờ cõi rộng.
Vua Anh đàn cũ lửa hương lồng.
Xuân thu đã trải bao mưa gió,
Từ-vũ còn in vết núi sông.
Xem lại đồ kia thành quách ấy,
Cung tường nhật-nguyệt bóng cao [chong.

Nguyễn-hữu-Môn
Làng Đào-xá, Hưng-yên

MDLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vua Lý nhân Anh cột đã trồng.
Nàng Nhị thôi đi từng mấy độ.
Xuân thu kỷ-niệm biết bao vòng.
Cây sum cô-thụ cung tường vững.
Gác bóng khuê-văn nhật nguyệt lồng.
Họp cỗi nầm châu mưa gió lại,
Tiếng chuông vẳng lặng lúc nào không.

Nguyễn-hữu-Đạm
Làng Đào-xá, Hưng-yên

MDLXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bạo trải tang thương miếu vẫn sừng.
Cỏ chỉ mông-mênh nền Lỗ-phàn (1),
Cung-tường bát ngát cảnh Sơn [đông (2)
Hai hàng bia tạc hoa Hồng-Lạc,
Ba mặt thông reo gió Nhị Nùng.
Hoài cổ kia ai qua cổ Giám,
Y-quan xin nhận dấu tiên rồng.

Phạm-nguyên-Lâm
Hương hội xã Thuỵ-phú, Hà-đông

MDLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Miếu cổ văn kim buổi hỗn-đồng.
Lễ bái đám đâu đời đất khác,
Khói hương ai chẳng độ trời chung.
Khải-công mấc kẻ sơ-sài lễ,
Bàn nhục kia ai bạc bẽo lòng.
Ngẫm-ngợi đôi thương nền cựu-học,
Vậy đem tân học mở đương thông.

Lê-tiêu-Phương
13, Rue du Sucre, Hanoi

MDLXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Phong cảnh ưa nhìn cõi Á-đông.
Miếu mạo nguy-nga lừng dất Bắc,
Khói hương thơm ngát khắp non [Nùng.
Văn-chương tuy đổi nền Âu Mỹ,
Lễ nghĩa còn theo giống Lạc-Hồng.
Bia đá bảng vàng non nước cũ,
Lòng nào qua đấy đứng mà trông.

Dương-văn Bích
32, Rue de Nghĩa-lang, Bắc-giang

MDLXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành chỉ tôn-nghiêm cõi Lạc-Hồng
Thù Tứ cung-tường soi nhật nguyệt,
Nhị Nùng phong cảnh nức tây đông.
Kinh-thành ghi tạc người khoa giáp,
Triều đại gây trồng kẻ hiếu trung.
Hỏi đám phồn hoa từ trống mới,
Miếu xưa còn nhớ thuở nào không?

Nguyễn-xuân-Hồn
Tổng-sư Yên tàng, Đa-phúc

MDLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành miếu trông lên gái nức lòng.
Giá ngọc đời Chu xa cõi Bắc.
Lò hương triều Lý giữa kinh Đông.
Nước Thù trăng chiếu in dòng Nhị,
Đàn Hạnh hoa bay ngát chốn Nùng.
Hỏi bạn quần-thoa nòi quần-sử,
Gương bia nhìn thẹn đám nho-phong.

Nguyễn-thị-Nghiêm, Đa-phúc

MDLXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tôn-giáo duy-trì biết mấy công.
Khí vận dây theo cầu đất trở,
Cương-thường cột vững lẽ trời chung.
Lửa hương chiêm ngưỡng Âu cùng Á
Non nước thanh cao Nhị với Nùng.
Chín nhận cung tường còn mãi mãi,
Tu-mi ai kẻ đứng mà trông.

Tống-duy-Trinh
Phủ-quảng, Thanh-hóa

MDLXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cửa thánh nương nhờ đạo thánh [chung.
Nhà học phương Đông khuôn nếp cũ,
Nền tôn cõi Bắc khỏi xương mòn.
Cương-thường cột vững đời Âu Á,
Khoa giáp bia cao chốn Nhị Nùng
Thuở Lý cung-tường xây để lại,
Giữ gìn nho-giáo biết bao công.

Phạm-đức-Tụng
Phủ-quảng, Thanh-hóa

(1) Lỗ-phàn là nhà học nước Lỗ.
(2) Sơn đông là tỉnh quê đức Khổng-phu tử.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 19 độ
15 giờ 19 độ

Lịch ngày mai

Dương lịch

Thứ ba, 22 janvier 1924
3e D. ap. l'Epiphan

Âm-lịch

17 tháng 12 năm Quí-hợi
Ngày Canh-tí
Hành Thổ, Sao Dực. Trực Bế.
KỴ: Kinh-lạc, Vấn-lộc.
NGHI: Tế tự. Giá-thú, An-sàng, Tu-tạo, Thượng-lương, Thú-tức, An-mễn

Giá bạc. — Kể từ ngày 20 Janvier 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 01 70

Tin tàu. — Tàu *Odessa* ở Pháp sang, tới Saigon ngày 21 janvier, hồi 10 giờ sáng.

Tàu *Amiral Ponty* khởi-hành ở Saigon đi Tourane và Haiphong ngày 21 janvier hồi 15 giờ.

Quan Toàn-quyền và quan Thống-sứ đi kinh lí. — Quan toàn-quyền và quan thống-sứ đi xem mỏ Đông-triều sang thứ bảy thì buổi chiều các ngài lại về ngay Hanoi. Quan Toàn-quyền đã khảo sát về cái vấn-đề giữ chủ-vi miền nước cho Haiphong.

Sáng 23 này ngài lại xuống Haiphong và buổi chiều lại về Hanoi.

Quan Thống-sứ đi Nam-định. — Ngày 18 vừa rồi, quan Thống sứ đi ô-tô xuống Nam-định cùng với quan cai-trị Maillard là thư ký riêng của ngài. Thoạt tiên ngài xuống huyện Trực-ninh, xem xuống dệt đăng-ten ở Trung-lao và xét các việc cải-lương hương-lục ở huyện ấy rồi ngài ra Lạc-quần và xơi cơm sáng ở Quất-lâm. Buổi chiều ngài xuống tổng Sĩ-lâm để xét công việc làm đê ở miền ruộng bể, rồi ngài lại về ngay Hanoi.

Đường vô-tuyến giao-thông với nước Pháp. — Trong một số trước bản-báo đã đăng rằng đường vô-tuyến của ta giao thông với nước Pháp đã bắt đầu mở từ 17 janvier, nay lại tiếp được tờ thông báo của phủ Toàn-quyền nói rõ hơn như sau này:

Ngoài những điện-tín thuộc về công-vụ, sở Điện báo lại nhận chuyển những điện-tín thông với các báo-quán, những điện tín của các tư-gia cùng những thư gửi bằng vô-tuyến (radiolettre) gửi sang Pháp, Corse, Algérie, Tunisie, giá tiền tính bằng *fra* c vàng, tạm định như sau này:

	Nam kỳ Cao mên Hạ lào và phía Nam Trung kỳ	Bắc kỳ Thượng lào và phía Bắc Trung-kỳ
Điện-báo gửi cho các báo quán	1 25	1.40
Điện-báo gửi cho các tư-gia	2.50	2.80
Thư gửi bằng vô-tuyến	1.46	1.46

Cái giá tiền của thư gửi bằng vô-tuyến kể trên ấy là chưa kể cái tiền chuyển đi ở nội trong thuộc-địa cũng tính theo giá thường chuyển bằng bưu cục hay là điện-báo tùy theo những người có *radiolettres* muốn chuyển vào Saigon bằng bưu-cục hay là bằng điện-báo.

Nếu đường vô-tuyến mắc nghẽn thì các thư gửi bằng vô-tuyến không chuyển được, còn những điện tín khác thì sẽ dùng đường dây ngầm dưới bể mà chuyển đi. Phàm những người có điện tín gửi cho các tư gia theo lệ thường hoặc gửi theo lệ ước định sẵn (code) mà những khi đường vô-tuyến mắc nghẽn thì sẽ phải trả tiền chuyển đi đường dây ngầm cũng là những người gửi điện-tín cho các báo quán đều phải ký vào bản thảo cam đoan rằng hễ gửi bằng đường dây ngầm thì sẽ trả thêm tiền.

Chỉ những người gửi như sau này là không phải ký tờ cam-đoan như đã nói trên kia.

Những người gửi điện-tín viết theo như các thể-lệ đã định cho các điện-tín có thể hoãn lại được (télégammes différés) và những khi đường vô-tuyến mắc nghẽn mà ưng chịu cho gởi đi theo như các điện-tín có thể để chậm lại ấy, nhưng còn thừa lại bao nhiêu tiền thì sở Điện-báo sẽ phải hoàn lại.

Một tờ báo mới ở Nam-kỳ. — M. De Lachevrotière là quản-lý công-ty báo *Impartial* ở Saigon được phép mở một tờ báo Annam đặt tên là *Trung-lập-báo*.

Phủ Khâm-sứ Trung-kỳ. — Như lời bản-báo đã nói trước, nay đã có nghị-định cử quan cai-trị hạng nhì Lacombe chủ tỉnh Vĩnh-long sung chức Đồng-lý phủ Khâm-sứ Trung-kỳ thay quan cai trị d'Elloy nghỉ.

Ngạch cai-trị. — M. de Bottini quan phó cai-trị hạng nhất trước tòng-sự tại Cao-mên nay hết hạn nghỉ ở Pháp sang thì thuộc quyền quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

Cuộc hát của hội Ái-hữu Cao-đẳng. — Luôn hai tối, thứ bảy và chủ nhật vừa rồi, hội Ái-hữu Cao-đẳng tân-cựu học-sinh đã diễn vở tuồng « Người Biển-lận » tại rạp hát Tây, tối hôm trước đã mời các quan các vị giáo-sư trường Cao-đẳng và riêng cho các sinh-viên cùng những người có phần việc vào việc hát; tối hôm sau thì để công chúng xem. Buổi thứ nhất quan Toàn-quyền cùng với quan chánh quản-lý văn-phòng Châtel, quan cai-trị Dupuch ở văn-phòng ngài cũng đến chứng-kiến. Quan Toàn-quyền lấy làm ngợi khen lắm, cho nên ngài có ngỏi lại xem đến non hai giờ đồng-hồ. Hai buổi hát cùng đông người xem, mà buổi thứ nhất thì đông hơn.

Tuy có mấy vai trò còn chưa được tự-nhiên, song cũng là khéo lắm, mà khéo nhất thì ai cũng công nhận có vai *Harpagon* là vai nhọc nhất và là vai chính trong chuyện. Vì thử diễn một vai lần nữa thì còn khéo hơn nhiều. Cuộc hát này luyện tập đã tốn công lắm mà nên công là nhờ có quan chánh sở Địa-chính Rény chỉ bảo cho trong non hai tháng trời rất là khó nhọc cũng như lần diễn vở *Bệnh-tưởng* ngày trước.

Nghe đâu hội Ái-hữu đã định nay mai diễn một buổi nữa lấy rẻ tiền để cho các học-sinh nam nữ ở Hà-thành cùng được chia cuộc vui chung trong ngày kỷ-niệm trường Cao-đẳng.

Nhà ngân-hàng Đông-pháp. — Nay đã có nghị-định quan Toàn-quyền tuyên bố đạo chỉ-dụ ngày 10 janvier gia hạn cái đặc-quyền cho nhà ngân-hàng Đông-pháp. Chỉ dụ ấy như sau này:

Cái đặc-quyền nhượng cho nhà ngân-hàng Đông-pháp theo như đạo chỉ dụ ngày 21 janvier 1875, 20 février 1888 và 16 mai 1911 có các chỉ dụ ngày 3 avril 1901, 5 décembre 1919, 4 janvier 1920, 12 janvier 1921, 12 janvier 1922 và 17 janvier 1923 thì nay gia hạn thêm một năm nữa, kể từ ngày 21 janvier 1924, tại Đông-dương, tại các xứ thuộc-địa của nước Pháp ở Océanie, tại Ấn-thế-giới, tại các thuộc-địa của nước Pháp tại Ấn-độ và các đảo Somalis.

Tòa Thượng-thẩm. — *Việc quan chân Ng-đình-Thọ.* — M. Ng đình-Thọ, tri-châu Bảo thắng tỉnh Lao-kay bị thưa mấy khoản là: ăn lễ và dung-túng những kẻ buôn thuốc phiện lậu; hai là bắt được một người đàn bà buôn thuốc phiện lậu ăn tiền rồi lại tha; ba là lấy hai thùng thuốc phiện lậu của một người đàn bà buôn nghề ấy.

Tòa định xử việc ấy sáng hôm nay, song vì M. Nguyễn-đình-Thọ xin hoãn lại kỳ khác và xin chịu tất cả tiền phí tổn về việc hoãn ấy, nên tòa cho hoãn đến hôm thứ tư, 13 février mới xét.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Tuần-lễ đại hội

Chương-trình từ ngày thứ tư 23 đến ngày thứ bảy 26 janvier 1924

VÕ-SĨ PHÁP CRIGUI TRONG MỘT TRUYỆN KIA

Chia làm 3 phần

VÀ VỚI QUÂN CƯỚP

CHUYỆN RẤT VUI

Thêm vào chương-trình

Nàng Farrauka đẹp

Khiêu vũ

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc sau này:

Hành hung. — Ng-văn-Tư, Trần-v-Vỹ, Trần-v-Vóc là thợ nhuộm, Ng-bá-Phúc là thợ và Phó-v-Cùng là đầy tớ bị thưa nhân việc đầy tớ và người nhà đi đánh nước tranh nhau rồi sinh sự đánh hai chị em người đàn-bà bị thưởng. Hỏi bên bị thì đều khai rằng bên nguyên sinh sự trước lấy đá gạch ném vào nhà nên hai bên cô đánh nhau. Tòa hỏi chứng tá và nghe luật-sư bên bị cãi rồi hoãn lại để nghị-án.

Một đứa trẻ con 11 tuổi đã biết tình ma. — Tên Lưu-Thu 11 tuổi là con Lưu-Đạm ở hàng Bông bị thưa con người thuê nhà là Phạm-hữu Quý rồi nghịch chỗ hiểm của con bé ấy. Khi bắt đầu xét đến việc này, quan Biện-lý xin tòa xử kín, nên tòa bảo trưởng-tòa không cho công-chúng nghe và đóng các cửa lại rồi xử. Bởi vậy mà ta cũng không nên thuật rõ nguyên ủy chuyện này thế nào. Tòa hỏi nguyên bị chứng tá và nghe luật-sư bên bị cãi rồi hoãn lại để nghị án.

Cướp giật giấy bạc. — Tên Lê-văn Huệ, là bồi bị thưa rằng hôm 8 tháng janvier 1924 vào hồi 7 giờ tối, người lính khố đỏ tên là Tân đến nhà một người tên là Thị-Bảy vừa mới móc túi lấy 6 đồng bạc để trả tiền cơm, thì bị người ấy say rượu đến đánh lấy chỉ còn có nửa cái giấy 1 đồng. Hỏi thì người bị thưa khai rằng có cùng với bên nguyên đánh bạc ở nhà ấy, khi thua hết tiền đòi nợ người lính ấy không trả thì có giật lấy hai cái giấy 2 đồng. Người lính ấy thấy thế tức đi kiện vu. Tòa hỏi chứng là Thị-Ba nói không đúng với bên nguyên nên tha cho bên bị.

Trường An-phong. — Trường An-phong, thuộc huyện Từ-kỳ (Hải-dương) kể từ ngày 1er février 1924 thì thuộc về công-quĩ nhà-nước chịu tiền phí-tổn.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi có lời trân-trọng cảm ơn các ông, các bà cùng các thân bằng cố hữu đã tỏ lòng luyến-ái mà gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng và đi đưa đám ngoại-nhân tới, thân mẫu chúng tôi là:

Madame BEAUVILLE
née Nguyễn-thị-Nỡ

ngày thứ bảy 19 janvier vừa rồi.

Quan phụ: M. Emmanuel Beauville và các con cùng gia-quyến đồng bái tạ.

Hưu-trí. — Nay lập tại Hanoi một hội-đồng xét xem có nên cho M. Ng-trọng-Thuật, hội hoạ thương hạng hạng tư về hưu trí không. Hội-đồng ấy có MM. Lecœur, ký sư ngoại-hạng làm chánh hội-đồng và MM. Ng Giáp thư-ký thượng hạng hạng nhất, Ng-tất-Đạt, hội họa hạng nhất làm hội-viên.

M. Vũ-như-Lương trí-phủ hạng nhì tại Thái-ninh được về hưu-trí kể từ ngày 1er janvier 1924, hưu bổng mỗi năm được là 327 đồng.

M. Phạm-thanh-Mỹ huấn-đạo hạng nhì tại Ninh-bình được về hưu trí kể từ ngày 1er janvier 1924, hưu bổng mỗi năm là 48 đồng.

M. Đặng-ngọc-Điển thông phán tỉnh hạng nhất tại Nam-định được về hưu trí kể từ ngày 1er janvier 1924, hưu bổng mỗi năm là 164 đồng.

Hỉ tín. — Ngày hôm nay 21 janvier, MM. Trần-trọng-Gị và Trần-trọng-Phan đã thừa mãn-nguyện làm lễ nghi gia cho lệnh muội.

Vậy xin có lời mừng tân lang và tân giai nhân.

Các phúc-đường ở Đông-dương *(Tiếp theo)* — Khi đọc tờ trình của quan chánh sở Y-chính, rồi Hội-đồng Tư-mật hay là Hội-đồng Bảo-hộ xét nên thế nào thì sẽ định. Một bản sao tờ trình ấy sẽ tư cho ông quản-lý phúc-đường biết. Hạn tám ngày sau khi tư tờ trình ấy, ông quản-lý có thể để những lẽ phân trần của mình lên Hội đồng xét.

Quan Thủ-hiến bản-xứ quyết định thế nào thì sẽ cho thi-hành ngay.

Nếu phúc-đường nào một dụng ra hoặc đã mở từ trước mà không làm tờ trình theo như điều thứ 2 và thứ 3, thì quan thủ-hiến cũng có thể bắt phải đóng cửa phúc-đường theo như cách-thức vừa nói trên này.

Điều thứ 11. — Khi ông quản-lý bị phạt về tội làm trái phong-hóa hoặc làm tàn ác với những người ở phúc-đường; hay là chối không để hội-đồng vào khám, thì tòa án nào tuyên phạt lại có thể bắt đóng cửa phúc-đường nữa.

Điều thứ 12. — Làm trái những điều 2, 3 và 6, thì phải phạt từ 5 đến 16 francs. Hễ tái phạm thì ngoài tiền phạt lại phải phạt từ 1 đến 5 ngày tù.

Ông quản-lý phúc-đường nào chối không để khám xét hoặc không theo nghị-định bắt đóng cửa thì phải phạt từ 100 đến 500 francs, mà tái phạm thì phải phạt gấp đôi. Lại có thể phải phạt theo điều thứ 463 bộ hình-luật và đi ăn luật ngày 26 mars 1891 nữa.

Điều thứ 13. — Trong thời hạn nào, những điều-lệ trong chỉ-dụ này phải thi hành thì sẽ có nghị-định quan Toàn-quyền định sau. Những người nghèo khó khốc-mạng, những người yếu đau, tàn-tật hoặc già-nua nuô ở trong các phúc-đường bị đóng cửa ấy, nên giao cho người nào hoặc giao cho công sở nào nuôi cũng là cách thức giao lại ấy thế nào thì cũng do quan Toàn-quyền định.

Ngạch Công-chính. — Các viên chức tòng sự ngạch Công-chính có tên sau này, đều được thăng thưởng kể từ ngày 1er janvier 1924:

Thăng thư-ký thượng hạng ngoại hạng: M. Ngô-bá-Vang.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng nhì: M. Nguyễn-văn-Quang.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng nhì. MM. Ng-công-Khách, Đỗ-quang-Tuân, Hoàng-đình-Mưu, Trương-v-Phước, Lê-tân-Sáu.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng ba: MM. Vũ-đình-Hòa, Lê-thành-Vung, Phạm-ngọc-Huy, Đào-xuân-Kỷ, Trần-trọng-Ibu, Hồ-văn-Lang, Phạm-văn-Kiêm, Phan-đức-Trinh, Trịnh-v-Khải, Keo Laurent.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng tư: MM. Nguyễn-Thân, Trần-v-Minh, Trần-v-Prép, Lê-đức-Thích, Phạm-đăng-Khoa, Trần-v-Hương, Phan-v-Ty, Đinh-kiến-Gian, Ung-Chí, Ng v-Gio, Ng-văn-Ngại, Ng-vàng-Phúc.

Thăng thư-ký hạng nhất: MM. Ng-sanh-Ly, Châu-văn-Trâu, Phan-hữu-Long, Ng-huy-Phúc, Đông si-Thoại, Tôn-thất-Hậu, Trương-hữu-Đức, Lê-hoan-Bích, Tô-Lân tức Khoa, Vũ-đình-Chất, Ng-ngọc-Lan.

Thăng thư-ký hạng nhì: MM. Trần-quang-Hiệp, Trần-Giang, Dương-văn-Chôn, Vương-hữu-Phú, Nguyễn-chu-Cương, Phan-tân-Cương, Phan-văn-Du, Lương-v-Huệ, Lê-v-Ngư, Phạm-ngọc-Bắc.

Thăng thư-ký hạng ba: MM. Vũ-khắc-Minh, Ng-văn-Phan, Hoàng-canh-Mai, Đỗ quang-Tín, Phạm-đình-Vinh, Lê-v-Ty, Trần-hữu Phước, Ng-văn-Chi, Trần-v-Cu tức Sang, Ng-v-Bà tức Mai.

Thăng thư-ký hạng tư: MM. Ng-v-Ly, Bùi-đình-Tá, Ng-văn-Thi, Huỳnh-văn-Luỹ, Hoàng-đình-Phan, Trần-ngọc-Sinh, Lê-hữu-Vy, Bửu-Vy, Ng-văn-Minh.

Thăng thư-ký hạng năm: MM Ngô-đình-Nam, Ng-văn-Đồng, Trần-văn-Phát, Ng-văn-Chinh, Ng-huy-Hiền, Đỗ đức Giang, Mai-văn-Nam, Trần-trọng-Phan, Lê-văn-Ngọc, Võ-đăng-Dung, Ng-đình-Yên, Trịnh-văn-Minh. Hà-văn-Đông, Trần-văn-Tan, Lê-huy-Chúc.

Thăng thư-ký hạng sáu: MM. Trần-văn-Toi, Trần-đình-Khoan, Ng-văn-Chôn, Vũ như-Kinh, Ng-duo-Túc, Lê-phạm-Quang, Lều-thọ-Đang, Ng-hữu-Lương, Ng-văn-Liên, Đỗ-đình-Kỳ, Phạm-văn-Mỹ, Ng-văn-Liên.

(Còn nữa)

Một điều thỉnh-cầu. Bản-báo tiếp được bài sau này:

Các người đi làm việc nhà-nước về phần lương bổng đủ nhiều đủ ít đều được lĩnh bằng bạc thật, duy chỉ có hạng tá-dịch chúng tôi đều là phải lĩnh lương bằng *timbres* cả. Tháng có 7 \$ lương đã ít quá, mà lại phải lĩnh bằng các thứ tem. Tram nào bán được nhiều tem thì đã đành, nhưng có trạm trong một tháng trời không bán nổi được 3, 4 đồng bạc, như vậy thì lấy gì mà ăn tiêu hằng ngày?

Cái tình-cảnh của hàng tá-dịch chúng tôi như vậy, thực là thiệt thòi quá đỗi. Mong rằng quan trên sẽ thấu tình mà chiếu lượng cho được một đôi phần thì thực may lắm.

Các người tá-dịch lại cảo

Ngạch Học-chính. — Các viên chức tòng-sự tại nha Học-chính có tên sau này được thăng chức:

Lên thư-ký thượng hạng hạng ba: M. Hoàng-đình-Tảo.

Lên thư-ký hạng năm: MM. Đặng-trần-Lễ, Phạm-gia-Giệp, Trần-văn-Doãn, Lê-đăng-Giản, Ng-văn-Chính, Ng- văn-Khuông, Nguyễn-hữu-Đại, Lê-trọng-Than.

M. Trịnh-văn-Tung, giáo-học tập sự mới bổ, vào tòng sự tại trường Bảo-hộ Hanoi.

Mme Trần-thị-Cống, giáo học hạng tám ở Haiphong được nghỉ hộ sản 2 tháng lĩnh cả lương kể từ ngày 10 janvier 1924.

M. Lê-quang-Hồng, giáo học hạng tư được nghỉ 29 ngày lĩnh cả lương.

Ngạch Y-tế. — M. Ngô-sĩ-Quỳ, thầy thuốc tập sự ở Phú-thọ, nay kiêm việc khám thịt ở Hưng-hóa, trong khi M. Phạm-văn-Long, thú-y, đi vắng.

M. Phạm-văn-Ban, khán-hộ thường hạng nhất, bắt hạn nghỉ nay bỏ đi Lai-châu.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Bộ này là do Phủ Thống Sứ Bắc Kỳ lưu trữ (87-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 châu-kính
Mặt để kim
có chữ đa-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2969

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 21 janvier 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :
THÚY-KIỀU BÁN MÌNH
(Hát chèo)

Tích thứ hai
GIANG TẢ CẦU HÔN
(Trẻ-con diễn)

KHU THU LỢI CÁC ĐƯỜNG HỎA XA ĐÔNG-PHÁP

Hạt phía Bắc

Yết-thị về việc phát mại

Bán các thứ dụng-cụ, vật-liệu và đồ-đạc bỏ không dùng nữa

Ngày 24 janvier 1924, hồi 8 giờ, tại nhà kho về hạt hỏa-xa phía Bắc (ga Hà-nội, phố hàng Lọng) sẽ bán đấu-giá các thứ dụng cụ, vật liệu và đồ-đạc bỏ không dùng nữa.

Có điều gì muốn biết thêm, nên xem giấy yết-thị, hoặc hỏi ở ông kế-toán quản lý nhà kho ấy.

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 206

Bán-hiệu có bán buôn các thứ nốc nhiều, hàng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng-tạ Bắc-kỳ như thế, nuoçin, lành, lạo, b ng, quế, vỏ cây và hàng Saigon như tiêu, thế, bán vân
Nay mới có đặt các mặt hàng thêm, mong đến cả nơi mán rộng khắp. Những hàng nào bán mãi mãi hàng tốt, các không bán lỗ nỗi không có mấu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể đổi được.
Quí-khách ở xa nên đến bản hiệu mà mua còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sin gửi contre remboursement.
Cẩn bạch
YU-WO-TSEONG
2010

Ngạch Thừa-phái. — M. Nguyễn-văn-Tiến, chánh cửu-phẩm (9-1), nguyên lại-mục, quán làng Cổ-long, (Hà-nam) nay mộng bổ thừa phái hạng tư và bãy bổ tòng sự tại tòa nhì phủ Thống sứ, để đợi tiệu xếp cho số tiền lưu bổng.

Ngạch Mật-thám. — M. Nguyễn-công-Long, linh mật-thám tập sự, được tư chức.

Cách chức. — M. Tôn-thất-Canh, thông-tá hạng năm ở đạo Hòa-xa đương phái bắc Trung-kỳ phải cách chức, vì phạm lỗi nặng.

BÁN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p 05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp kan kin, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20
1697

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thụ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập, Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY nói số 236
2013.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc đua ngựa. — Chiều chủ-nhật 20 janvier vừa rồi, tại Haiphong lại có cuộc đua ngựa, kết quả như sau này :

Giải Nhà quê chạy 1.200 m.

Tên ngựa	Tên chủ nhà	
Số 17	Biene	nhất
— 11	D. K. L.	nhì
— 13	B. H.	ba

Giải Heliotrope chạy 18 0 m.

Ajax	Cửu cẩm	nhất
Dents d'or	Du Bac	nhì
Dédé	Rouge	ba

Giải Gladiator chạy 2.200 m.

Rigadin	Ng huy-Hợi	nhất
Coco	Cửa cẩm	nhì
Long mã	L. Đ. Tiêu	ba

Giải Diamant chạy 1.600 m.

Diavolo	Y	nhất
Picador	D.K.Long	nhì
Radium	Métropole	ba

HÀ-ĐÔNG

Việc cứu-trợ cho các miền bị nạn bọ-xít. Người thì nói dân vùng Nhân-huệ, Nhân-đạo, Cổ-bản, Y-sơn bị cái nạn bọ-xít làm hại ngót 3, 4 trăm mẫu ruộng, tính ra thiệt đến hàng mấy vạn bạc, thì nhà-nước trợ cấp cho hơn nghìn ; người thì nói dân Do-lộ cũng bị cái hại ấy.đến chừng ngót 2 trăm mẫu, thì nhà-nước trợ cấp cho mấy trăm,để cho nan dân hồi phục mà cày cấy sinh-nhai cho khỏi khổ. Nhưng xét ra đó còn toàn là lin dõn cả. Cứ tin mới tới đây thì các quan tỉnh Hà-đông thật vẫn sẵn lòng thương các dân bị hại ở miền đó lắm, nên hôm thứ sáu mới rồi trong khi đòi các hương-hội, lý-dịch vùng đó đến tỉnh để làm sổ dinh điền năm nay, thì nghe đâu quan chủa tỉnh đã bảo cho dân Do-lộ biết rằng năm nay ngài giảm cho dân đó 50 mẫu thuế ruộ và dân Nhân-đạo, Nhân-huệ, Cổ-bản, Y-sơn thì giảm cho 100 mẫu.

Còn số tiền trợ-cấp mà người ta đõn đó thì chưa biết thế nào.

Xem như vậy thì biết các quan tỉnh Hà-đông thật vẫn sẵn lòng cứu tai cấp nạn cho dân lắm. Tưởng dân vùng đó được ơn như quan trên sẵn lòng nâng đỡ cho, thì càng nên cố-kính mà làm-lụng cấy cày cho ra sức, hầu để đền-bù lại tấm lòng ân nghĩa ấy của các quan trên.

M. lai cảo

PHỦ-LẠNG-THƯƠNG

Cũng bởi lòng ghen ghét. Bản báo tiếp được bài sau này :

Đã nhiều lần trên báo-chương nói rất tệ về việc bỏ thư nặc-danh và giám ấy nói xấu, thế mà những quân vô liêm-sỉ không biết tự sửa đổi lại nết xấu của mình như nước đổ lá khoai vậy.

Tình-trạng độ này mới xuất hiện ra mấy người kể cũng là những hàng kiến thức thế mà ngồi đâu, đứng đâu cũng đặt điều nói xấu người ta, thật là khả ố thay.

Họ lại chẳng biết rằng phàm những người hay thì đâu nói xấu thế nào cũng không mắc đở, mà những người dã đở thì che đạy bưng bịt đến đâu cũng không khỏi lộ được sự xấu, chứ một lời nói cũng quan thiết cho người ta lắm mà cũng có khi lọt mai đến mình, vạy mấy lời thô thiển này, mong rằng đến tai những kẻ hay đi nói xấu thì chừa, đừng gở cái thủ-đoạn để hèn ấy mà có ngày họa đến thân.

Phạm-v-Thanh lai cảo.

LẠNG-SƠN

Một tấn bi-kịch. — Hồi sáu giờ chiều hôm 18 Janvier ở Na-cham có giải về đây hai người bị trọng thương và một thằng bé con trai 14 tuổi. Nguyên hai chú cháu người này ở Thất-khê có đem theo hai trăm bạc về Lạng-sơn để lo liệu cho một người nhà bị can phạm phải giam tại nhà pha, khi về đến Na-cham thì gặp một người Thổ, tưởng là chỗ quen biết nên người Thổ kia hỏi thì cũng tình thực giải bày, người Thổ kia nghe xong bèn mời hai chú cháu về nhà nghỉ, đến lúc cơm rượu xong thì ba người cùng nhau đạo xem phong cảnh ; nào ngờ đâu tên Thổ kia lập tâm bất lương, rủ hai chú cháu nhà nọ đi vơ đi vẩn đến chỗ khe núi bèn rút dao ra đâm người chú một nhát thực mạnh, thằng bé con thấy thế xông ngay vào đánh tên Thổ để cứu chú, người chú tuy bị máu chảy lênh láng mà hãy còn sức khỏe đến vật lộn cùng tên Thổ, thằng bé con vớ ngay cái gậy cứ mặt tên Thổ mà đánh rồi sấn vào cố đẳng lấy con dao ra, nhưng phải tên Thổ cắn đứt mất một đốt ngón tay con, đến khi giằng được dao rồi thì thằng bé can đảm ấy chạy ngay về trình quan châu, quan châu được tin phái ngay lính ra xem thì hai người cùng bị trọng thương đã nằm xống xuất cả ra đó, tên Thổ kia tuy bị thương nhưng không đến nỗi nặng lắm, chỉ có người này phải tên Thổ đâm vào sâu mãi đến tận phổi, vậy đã đưa cả vào nhà thương điều trị, nhưng không biết có sống được không. Đáng khen thay cái lòng can đảm của thằng bé con kia, nếu phải đứa nhát thì chắc hai mạng kia đều bị tên hung đồ này giết chết cả mà lấn xác xuống suối.

Mong rằng quan trên khép vào tội thật nặng cho những quân hung đồ sát nhân đoạt tài này ngày một bớt đi.

Chợ trâu bò. Năm nay ở Quảng-tây không có bệnh dịch trâu bò, nên từ đầu tháng một đến giờ tải sang ta kể ngoài nghìn con, cho nên đến phiên chợ Kỳ lừa thì hàng mấy chuyến xe lửa chở đi không hết, nhưng từ phiên hôm mười hai ta mới rõ dù thấy it không nhiều như trước nữa, các tỉnh như Bắc-giang, Bắc-ninh, Hải-dương, Hải-phòng, Hanoi chuyến nào cũng hàng bốn năm chục con.

VIỆC KINH-ĐÔ

Thăng thưởng. — Kể từ ngày 1er janvier 1924 những viên chức tòng sự trong ngạch Lâm-chính có tên sau này được thăng thưởng :

Lên thư-ký hạng tư : MM. Ng-văn-Tư, Lê-văn-Lộc, Đỗ-văn-Vẹn, Ng-v-Phang.

Lên tòng sự Kiểm-lâm hạng ba : MM. Đoàn-văn-Thiện, Nguyễn-thiện-Kế, Trần-thanh-Liêm, Nguyễn-Liên.

Lên tòng sự kiểm-lâm hạng tư : MM. Võ-văn-Cảnh, Nguyễn-Thanh, Đỗ-văn-Nghi, Phạm-ngọc-Phát, Lê-bá-Nghi, Thái-văn-Hòa, Ng-văn-Tiêu, Trần-văn-Tăng, Trương-đình-Cử, Cận-văn-Sâu, Nguyễn-văn-Thi, Ng-hà-Đoan, Phan-văn-Qui, Bùi-văn-Phong, Phan-văn-Chi.

Lên tòng sự kiểm-lâm hạng năm : MM. Lê-văn-Bưu, Nguyễn-đăng-Nghi, Châu-văn-Con, Nguyễn-văn-Liên, Trần-Hưng.

Ngạch mật thám. — Lên mật-thám hạng nhì : MM. Nguyễn-văn-Khả, Ng-hữu-Tuyên.

Lên tòng sự Mật-thám hạng ba : MM. Nguyễn-Di, Phan-đạm-Thanh.

Ngạch thú-y. — Lên tòng sự thú-y hạng nhất : M. Võ-văn Viên.

Lên tòng sự thú-y hạng nhì : MM. Bùi-văn-Giang, Mai-văn-Quỳnh, Đoàn-trọng-Thanh.

Lên tòng sự thú-y hạng ba : MM. Phan-Cung, Võ-văn-Chay.

Lên tòng sự hạng tư : M. Ngô-Đài.

Lên tòng sự hạng năm : M. Phạm-ngọc-Kiên.

Một cái thú mới ở trên mặt sông Hương. — Hãy lâu nay ở trên mặt nước sông Hương-giang đã nảy thêm một cái thú mới, mà dễ thường chưa mấy người đã dự đến thú mới ấy bao giờ.

BÁN TIỀN NGAY

Một cái xe commonnelle hiệu « Citroën » 10 mã-lực, dùng mới có tám tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán, giá là 1.450 $ 0 /0.

Hỏi tại M. Gougenheim, à Bạch-câu.
3755

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch cầu bán-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỏ mà tìm ra không đúng thực, lại biết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 84 Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Một điều nên chú ý trong dịp tết Nguyên-đán ta (1)

Thuốc **Cigare EXCELSIOR** *chỉ một hiệu* **MINH-DƯƠNG, số 88, giữa phố Hàng-Gai Hanoi** *có bán, mua mau kẻo hết !*

Hộp 50 điếu to giá 3 $00
— 25 — 1,70
— 10 điếu nhỏ 1,80

Thứ điếu nhỏ có tết hoa lụa-đào (đã làm sẵn) thì mỗi hộp phải trả thêm 0 $ 20. Còn thứ điếu to, nếu các ngài muốn tết hoa, nên phải thừa trước, mỗi điếu trả thêm nửa xu.

Dùng tết hay biếu tết, không gì quí bằng !

(1) Kỳ thứ bảy vừa rồi nói hộp Cigare Excelsior giá 1 $ 60 là đăng lầm, nay xin cải-chính lại cho đúng.

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày đoàn tụ họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người ta mến yêu vì công việc làm ăn mà xa nhà xa cửa. Người già, người trẻ, vui vẻ về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bây giờ. Con cái thường tìm cửa cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nuôi tuổi tác kia thì các cụ thích gì ? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi câu ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh mẽ, thêm vui vẻ, một thứ bổ bổ các sức vóc, một thứ uống vào ngon miệng, một thứ rượu êm dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà như thế là hơn cả. Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, dức Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen, thực là một thứ rượu nên dùng lắm.

Theo lịnh tự-nhiên in ra đây, chữ không thừa có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS, 84 phố Tràng tiền, nhà bạ chuông.** *Nên đến ngay mà mua. Thường đến vụ tết, ông Montès bán nới giá, nghĩa là mỗi chai Tonique Tonkinois chỉ bán có* **2$00** *mà thôi.*

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả báo-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho báo-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tỉnh đổi chỗ ở, còn thì báo-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Số 40

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoằng văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hỗn-hào xác-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất ly-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Trương-di chối-từ mà rằng :

— Đã khởi nên phải tiếp luôn mấy câu nữa thì khi vẫn mới nhất-quán, để đến câu giữa, bấy giờ tiểu-đệ sẽ nối theo.

Bình-như-hành nói :

— Xin vâng !

Nói xong, viết luôn hai câu nữa, rồi lại cầm bút trao cho *Trương-di* mà rằng :

— Bây giờ xin đại-huynh nối theo cho.

Trương-di cầm lấy bút, đang nhăn nhó nghĩ-ngợi thì *Bình-như-hành* lại giục rằng :

— Chậm quá ! Đáng phạt !

Trương-di nghe nói đáng phạt, liền đáp rằng :

— Để đến câu khác, tiểu-đệ sẽ nối, câu nầy khó quá, đành xin chịu phạt một chén rượu vậy.

Bình-như-hành nói :

— Phạt 3 chén rượu.

Trương-di nói :

— Xin chịu 3 chén, thử xem đại-huynh nối ra thế nào.

Bình-như-hành lại cầm bút viết luôn hai câu nữa. *Trương-di* lắm-tắc khen-ngợi mà rằng :

— Hay thật ! Hay thật ! thế mà tiểu-đệ nghĩ mãi không được. Đại-huynh thật là bậc kỳ-tài !

Bình-như-hành tủm-tỉm cười mà bảo rằng :

— Ngẫu-nhĩ viết đùa, đã lấy chi làm kỳ. Câu này thật dễ nối, xin đại-huynh nối theo.

Trương-di nói :

— Cứ như ý tiểu-đệ thì câu này lại khó hơn câu trước, thôi thì tiểu-đệ xin chiếu lệ mà chịu phạt 3 chén rượu nữa, để đại-huynh viết nốt cho thành bài.

Bình-như-hành nói :

— Nếu tiểu-đệ làm nổi thì *Viên* đại-huynh cũng nên phải chịu phạt 3 chén rượu.

Viên-ân cười mà cãi rằng :

— Thế nào mà lại phạt đến tiểu-đệ !

Bình-như-hành nói :

— Phạt 3 chén là đáng lắm, nên mau mau uống đi Nếu viết xong bài thơ mà chưa uống cạn thì lại phạt nữa.

Viên-ân tủm-tỉm cười rồi cầm chén uống ngay. *Bình-như-hành* lại cầm bút viết nốt 3 câu nữa cho thành bài thơ. Viết xong cả cười, quăng bút đứng dậy mà nói :

— Quấy nhiễu chủ-nhân quá, vậy xin cáo-từ.

Nói xong, tức-khắc lui ra. *Trương-di* cố mời lại mà rằng :

Trời hãy còn sớm, chủ-nhân thơ dẫu không đề, mong rượu vẫn có thừa, xin mời đại-huynh hãy ngồi lại một chút

Bình-như-hành nói :

Đại-huynh đã không nhận làm *Bồ-lãng* thì-nhân thì tiểu đệ cũng không dám nhận làm *Cao dương* tửu-đồ vậy.

Viên-ân nói :

Chủ-nhân đã có lòng thế, ta biết làm thế nào ?

Bình-như-hành nói :

— Tiểu-đệ muốn về quá ! xin tha lỗi cho.

Nói xong, chắp tay vái chào, rồi tức-khắc quay đi. *Trương-di* chạy theo ra đến ngoài cửa thì *Bình-như-hành* đã đi xa rồi.

HỒI THỨ X

Lại nói chuyện *Bình-như-hành* uống rượu ở trong vườn hoa nhà *Trương-di*, thấy *Trương-di* không làm được thơ, hễ là già tài, có ý khoe vui, liền chắp tay vái chào, rồi tức-khắc quay đi. *Viên-ân* và *Trương-di* chạy theo ra cửa thì *Bình-như-hành* đã đi xa rồi.

Viên-ân sợ *Trương-di* hồ-thẹn, liền nói :

Bình-như-hành dẫu có tài, nhưng động mấy chén rượu vào thì kiêu-ngạo ngông-cuồng, khiến người phải chán !

Trương-di hết sức phụng thừa, muốn thu-dụng *Bình-như-hành*, không ngờ *Bình-như-hành* thấy mình học kém, lại nhất mực kiêu-ngạo ngông-cuồng, không biết thẹn-lẻ, khiến cho *Trương-di* phải hồ-thẹn.

Trương-di nói :

— Nào tiểu-đệ có quen biết hẳn bao giờ, chỉ vì nể là cùng đi với đại-huynh mà tiếp-đãi tử-tế, hẳn lại đỏ giọng kiêu-ngạo ngông-cuồng, thật là đỗ vô-lễ.

Viên-ân nói :

— Hẳn cậy mình có tài, đã nhiều lần phật ý bạn-bè như thế, hôm nay tiểu-đệ lại ngẫu-nhiên đưa hẳn đến đây, thế là tiểu-đệ cũng có điều không phải.

Trương-di nói :

Bàn về văn-tài, nên lấy văn cử-nghiệp làm chủ, chứ mấy câu thơ lẳng-nhẳng ấy sao gọi là tài. Nếu tiểu-đệ dự tiệc tại nhà quan *Ân* tri-phủ, có gặp mỗi ông bạn họ *Tăng*. Ông ta uống một bát rượu, vịnh trăm bài thơ. Trong mấy ngày nữa, tiểu-đệ mời ông ta đến đây. rồi đại-huynh xem, sẽ biết bộc thì-tài đại-gia, không giống như đứa ngông-cuồng kỳ chỉ khoe-khoang tự-đắc.

Viên-ân nói :

— Có bậc cao-tài ấy xin cho tiểu-đệ được tiếp kiến.

Nói xong, cáo-từ lui ra. Lại nói chuyện *Viên-ân* thấy *Bình-như-hành* về rồi, bèt-tắc-đi lại đến nói chuyện với *Yến-bạch-hạm*. Bấy giờ *Yến-bạch-hạm* chờ đợi mãi, đang lấy làm buồn-bực, lại thấy *Viên-ân* đến một mình, liền hỏi :

— Nào, *Bình-như-hành* đâu ?

Viên-ân nói :

Đã cùng tiểu-đệ vào đến trong thành, không ngờ lại gặp *Trương-di*, *Trương-di* cố mời vào uống mấy chén rượu. *Bình-như-hành* thấy hẳn đỗ thử hai, tưởng hẳn là người có tài, mới vui lòng ngồi uống rượu, Đến khi cao-hứng làm thơ, thấy hẳn không nảy được một chữ, *Bình-như-hành* liền viết mấy câu thơ chế-nhạo, rồi vùng đứng dậy đi ngay. làm cho *Trương-di* hôm ấy phải ở lỡ bữa hồ-thẹn.

Yến-bạch-hạm cả cười mà rằng :

— Trị cho hẳn là phải lắm ! Trị cho hẳn là phải lắm ! Hẳn không hiểu một chữ nào, chỉ ỷ quyền cậy thế của cha mà đỗ đến thử hai, thế là may cho hẳn lắm rồi, cớ sao hẳn lại còn lên mặt làng thơ cho thêm khổ. Nhưng chẳng hay *Bình-như-hành* làm thơ chế-nhạo hẳn những thế nào ?

Viên-ân đọc bài thơ để tường cho *Yến-bạch-hạm* nghe. *Yến-bạch-hạm* nghe xong, lại cả cười mà rằng :

Hay lắm cứ xem như thế thì *Bình-như-hành* thật là bậc chân-tài. Đại-huynh mau mau mời ông ta đến, khiến cho hẳ cái lòng khát-vọng của tiểu-đệ.

Viên-ân đáp rằng :

Sáng mai thế nào tiểu-đệ cũng mời ông ta đến

Nói xong, cáo-từ lui về. Đến ngày hôm sau, *Viên-ân* lại ra ngoài thành tìm *Bình-như-hành*. Mọi khi bế *Viên-ân* đến thì *Bình-như-hành* vui-vẻ ra đón, lần ấy *Viên-ân* ngồi chờ ở ngoài phòng khách đã hồi lâu, mà *Bình-như-hành* vẫn nằm khênh không buồn dậy.

(Còn nữa)

Thú ấy chẳng phải là tiếng hò hát giọng mái-đẩy là một điệu hát rất não-nồng của bọn con-đò năm xưa năm ngoái ; cũng chẳng phải là giọng đàn ca của bọn ca-cầm thường véo von khi gió mát trăng thanh, hoặc là các cô đầu đàn phách rập rình nơi gốc Bồ đề nơi cửa Gia-hội. Thế thì cái thú sóc-đĩa lỗ tôm, ván sòng bạc ở trong những chiếc đò dọc năm mươi hay là cái thú sánh vai chung bóng chén tạc chén thù ở trong những chiếc đò mụ này mụ khác?

Các thú ấy đều chẳng phải cả, mà lại ở nơi cái thú mới ở trong một chiếc lâu-thuyền của một tiệm kia mới mở bán ở giữa sông. Chiếc thuyền ấy chính là một chiếc « Tam-bản » lớn trôi tấp đâu nơi cửa Thuận mà tiệm ấy đã mua lại rồi sửa sang lại dựng thành một chiếc lâu-thuyền rất lớn và có đủ cả các thức vật thực và phòng ăn phòng khách rất tiêm tất.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Cầu Cẩm-lệ gần khởi công. — Hôm nọ các quan tỉnh Quảng-nam cùng các phủ huyện sở tại đã đến tại làng Cẩm-lệ để hiểu dụ xã dân về việc làm cầu.

Kể sông Cẩm-lệ cũng không lấy chi làm rộng, nhưng cái lối ngay chỗ bến đò đó nó nhiều đá mọc đăng ngang giữa sông, khó đóng cột, nên chi cầu bày giờ phải bắc xẻ về nhà trên, thành ra phải dỡ một cái miếu, một cái chùa, một cái nhà và dời một ngôi mộ của ông tiên hiền làng ấy. Nghe nói dỡ là làm theo như bản đồ mới định sau đây, chớ theo như bản đồ trước thì còn phải dỡ mất cả đình cả chùa và phải chặt cả hai cây da to tướng nữa.

Các việc công tác qua giêng sẽ bắt đầu làm. Nếu bắc xong một cái cầu này nữa thì về phần đất Quảng-nam chỉ còn có một phần cái cầu chợ Cùi, tu bổ lại rồi thì xe ô tô sẽ lợi được một giờ trong khoảng tự Tourane vào đến qui-nhơn.

Thuyền chuyển. Phạm-đình-Minh, chủ sự sở Điện-báo ,vừa có nghỉ-định đổi về Hanoi. Hôm 15 janvier này đã đáp tàu *Orénoque* ra Bắc ; tuy trúng vào 11 giờ mà anh em bạn cũng đi tiễn đến bến tàu đông lắm. M Minh tính nết thuần hòa anh em bạn thảy đều mến yêu.

Vậy anh em có nhời chúc ông thượng lộ bình an.

Từ đây Trung Bắc đôi đàng,
Còn người còn nhớ đất Hàn nghìn năm.
Ai ơi ! đường xá xa xăm.

B. L. lại cảo

Có tôi đây. — Coi báo thấy có bài trả lời « Kẻ mất bò, người lo làm chuồng » mới hay rằng của ông Bá nói. — Chao ôi ! tội nghiệp chưa ! té ra ông cũng có dọn nhà hay sao, hèn chi phải...; ủi ! có ai nói chi đâu, mà ông sốt ruột, ông chột dạ nóng lòng, vội ra miệng làm chi vô ích.

Này, khuyên ông hãy khá nên lẳng lặng mà nghe cho hiểu thấu cái chỗ ý của người ta nói là bởi cớ gì, chớ đừng vội bỏng lời thô bỉ,...

Nì..., người ta mà sở dĩ có nói như thế là : trước nhất vì lẽ công-nhiên, muốn cho sự canh phòng trong làng xóm được thêm nghiêm nhặt hơn xưa, cho dân sự được an cư lạc nghiệp... sau nữa là người ta cũng có ý phàn nàn chung cho cái thân phận của ai, cả ngày đã mắng lo công vụ nhọc nhằn, mà đêm về lại còn ngủ không yên giấc, đương sẵn có nhà có cửa, lại phải đâm ra đi mướn đi thuê.

Người ta nói là nói lẽ hiển nhiên, minh bạch thành thực như thế, chớ ai có đi tò mò tọc mạch việc riêng của nhà ai làm chi... hè !

Phải chi người ta có đi tò mò tọc mạch, thì người đã nói những là : có người chôn của đi gởi tứ tung ; có người vội thuê nhà quá, đến nỗi một gian phố kia chủ trước mới dọn đi, phòng ốc vẫn đương đóng chặt, chủ phố chưa kịp giao chìa khóa, thế mà người thuê sau cũng cứ đến cạy liều cửa bếp mà dọn đồ vô cho kịp mới nghe. (Nếu quả có nói như rứa đi nữa, thì phỏng có ai đã làm gì người ta đâng chưa, nhưng người ta lại thêm nói những điều tẹp-nhẹp làm chi như rứa).

Phải chi người ta có tò mò tọc mạch, thì sao người ta lại không kể rằng : nhà kia vội vàng quá, có con ở xa mà khi dọn nhà không kịp báo tin cho con biết, để đến nỗi con về thăm nhà, thấy cửa đóng then gài, kêu không ai hỏi, gọi chẳng ai thưa, khiến cho con phải hu hu khóc lên, hàng xóm chạy lại, mới rõ tình đầu duyên cớ.

Nào những câu chuyện tỏ vẽ như vậy mà có ai thèm kể lại làm chi, vì không phải chủ ý người ta muốn đi bới móc những điều vặt vãnh như vậy, người ta chỉ vì lẽ ngay lời thẳng mà nói đó thôi. Nếu quả tình ông mà hiểu thấu các lẽ đó, thì chắc ông cũng không trả lời làm chi cho thêm chuyện, phải không rứa, ông Bá hè !

Còn như mấy lời ông nói bóng nói gió những gì, đó tưởng ông cũng đã mất công đèo gọt nặn nọt lắm đó ông Bá hỡ !

Trần-ngọc-Cốc trả lời

BÌNH-ĐỊNH

Những kẻ bị can án về việc ám sát có thông Tâm. Nguyên việc ám sát này lúc vỡ chuyện ra thì mới biết, thầy thông-lại đi phái khám tử-thi, đã dụng tâm cùng tổng lý mà che lấp sự thật, mạo nhận là xác bản nhơn tử lộ, lập bằng chôn quách cho yên chuyện. Bởi vậy tổng lý và viên thông-lại đều phải giam tra nghị án. Còn ông phủ Tuy-Phước cũng phải giải chức hồi kinh hậu cứu.

Vì lúc thầy thông Tâm đã tìm ra tang tích, cùng đã nghi xác bản-nhơn mà quan phải đã chôn hôm nọ chính thị là cô thông, nên đã xin quan phủ cho quật mộ lên mà xem xét cho tường tất.

Quan phủ cố chấp không cho, một hạn đủ hôm nhựt sẽ cho quật nghiệm.

Sau M. Tâm làm giấy xin quan cai-trị, xét đủ lẽ ưng cho quật mộ mà khám lại. Ông phủ Tuy phước không cho quật mộ chưa biết vì lẽ làm sao ? tình hữu khả nghi nên phải tại ngoại hậu cứu.

Việc ấy án nghỉ chưa rồi.

Nay mai là tết Nguyên-đán

VẬY THỜI NGÀI BIẾU CHI CHO QUÍ-HỮU ?

XÂM THÊM GÌ CHO GIA-ĐÌNH ?

Xin thỉnh qui-khách quá bộ chiếu-cố đến bản-hiệu, chúng tôi đã trần-liệt đủ các đồ chạng sắc bằng vàng bạc, các chất bảo thạch, cùng các đồ dùng bằng bạc.

Hàng mua tại bản-hiệu lúc nào giả lại cũng xin tính theo thời giá không thiệt.

TONG-YUNE-TAI VINH-KY

49, Phố hàng Ngang, Hanoi

2103

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Đã năm mươi năm nay, nhiều người cũng đã biết nước cô-nhất-sắt là một thứ bổ lịch cho họ, nên họ bắt chước mà nung những đinh sắt cho đỏ rồi bỏ ngâm vào bình đựng nước, như thế thì nước ấy k-ông bổ lịch gì cả, vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngấm vào trong thân thể được thì tất phải chế tạo ra cũng giống như nguyên chất nó thì ăn mới được. Chính một ông đại danh-y là quan Bác sỹ Rabuteau ở Ba-lê, ngài đã tìm ra cái lịch lợi của sắt mà chế lẫn với thuốc để ngấm vào thân thể ở thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thực là công hiệu lạ làng.

Cai công với lợi, đỏ đa thâm thị, nên lực mạnh mẽ, khỏe mạnh lạ lùng, trong mình khoan khoái.

Ăn uống đỡ tiêu và lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2056

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM
số nhà 20, phố Phúc-kiến
Chủ nhân : DƯƠNG-BÁ TRẠC
Hàng thực tốt, giá thực rẻ
Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư.

2095

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời kính-cáo các ông các bà biết rằng khu đất hội mới mua ở địa-hạt làng Thạnh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn để làm Nghĩa-địa cho người Nam mình, nay hội đã sửa sang có qui-củ rồi, vậy xin các ông các bà nên mau đến cất các mồ mả của mình để linh tinh lúc trước trong khu đất ấy và đem táng tại nơi đất mà hội đã sửa sang riêng cho hạng cát-táng.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả nào còn thừa lại không thấy ai đến bốc, hội sẽ kể mồ-mả ấy là mồ vô chủ và sẽ cất đem táng tại nơi đất mồ mả vô thừa nhận.

Hựu, hội đã sửa sang một nơi đất để riêng cho hạng táng, vậy tự nay giờ đi, bất kể hạng người nào bất hạnh mệnh-một, người nhà có thể xin hội đem vào táng tại đấy được, không phải mất tiền nong chi cả.

Nay kính cáo
Nam Khải-Định thứ 8 tháng 12 ngày 2
Lập Nghĩa-địa hội, hội-trưởng
BÙI-TƯỜNG LÂN

RƯỢU PIPPERMINT

ĐỜI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET !

Rượu này uống mát khan tiếng và tiện.
Làm bằng đường tin anh.

BÀ CHÚA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.

Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mẻ lắm.

Hãng cất ra từ năm 1796 ông **GET FRÈRES** ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

脊醫林桂張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi dí) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, nếu nên tôi dùng thêm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn lạ kỳ rạng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì giờ. Tây ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAN
36, Phố Hàng Bông. — HANOI

uống tiếp khách từ 8 giờ rưỡi đến 2 giờ chữa, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các tỉnh xa đều xin hầu tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay.

2096

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Nan hoa — Vòng bánh
Vải cà-cuống lợp mui — Cao-xu bơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá lại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS
7, Boulevard Bobillot, Hanoi

2099

CÔ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị linh hảo không có pha chế nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 cgr (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẮN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trừ tại gốc : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM
Chúng có bán tại : Hanoi, Bd CHASSAGNY, Pharm. Halphen ; L. BOURGEOIS, Pharm, và các hiệu thuốc phía khác.

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một ít KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt-nhẫn và hoa-tai, thật-sáng và nhánh lắm chẳng kém gì kim-cương tây. Qui-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu NAM-THỊNH**
Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL-BERT, HANOI

NHÂN DỊP TẾT

Từ thứ hai 21 Janvier và những hôm sau :

Có bán chiêu-khách : Những hàng sau này :

Nước-hoa, các thứ dùng để rửa mặt, đồ vàng bạc, đồng-hồ, giấy, các thứ bằng gia, các thứ để hút thuốc, đồ ảnh, kính, đồ thể-thao, giao kèo, đồ dùng trong bếp, cốc, đồ bằng sứ, đồ sắt, đồ điện khí, đồ dùng về vệ-sinh, mũ, áo, vải, gia, len, giầy đàn bà, tủ ghế.

Xin xem các chỗ bày hàng, các sở khai giá

Giá bạc cao nên thừa dịp

CỬA HÀNG NGHỈ TẾT

Nhà hàng xin nói để các qui-khánh biết cho rằng, ba ngày Tết là thứ ba mồng 5, thứ tư mồng 6 và thứ năm mồng 7 février cửa hàng đóng cửa.

Ann. Tél. : MAGASREUNIS — TÉLÉPHONE N° 189

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Nhân dịp Tết An-nam

Các quí-khánh lại mua thứ thuốc gì ở hiệu bào-chế ông **L. BLANC**, ở Phố Tràng-tiền, số nhà 31, mà đáng giá 2 đồng thì Bản-hiệu sẽ kính biếu một chai rượu bổ rất tốt, tên rượu là **Œno Kola Coca**, Rượu này chỉ biếu từ ngày 15 cho đến 30 tháng chạp ta thì thôi.

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Service Photographique

Ce document fait partie de la collection Nguyễn Chiêu Đăng Chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường". (Từ microfilms của Đại học Cornell)